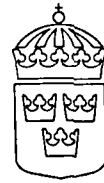

Regeringens skrivelse

1988/89:40

med redogörelse för verksamheten inom
Europarådets ministerkommitté under år
1987

Skr.
1988/89:40

Regeringen överlämnar till riksdagen enligt bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 27 oktober 1988 redogörelse för verksamheten inom Europarådets ministerkommitté under år 1987.

På regeringens vägnar

Ingvar Carlsson

Sten Andersson

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 27 oktober 1988

Närvarande: statsministern Carlsson, ordförande, och statsråden Sigurdson, Hjelm-Wallén, S. Andersson, Bodström, Dahl, R. Carlsson, Hellström, Johansson, Hulterström, Lindqvist, G. Andersson, Lönnqvist, Thalén, Engström, Freivalds, Wallström

Föredragande: statsrådet S. Andersson

Skrivelse med redogörelse för verksamheten inom Europarådets ministerkommitté under år 1987

I resolution 319 (1966) om förbindelserna med de nationella parlamenten uppmanar Europarådets rådgivande församling regeringarna att årligen lägga fram en rapport om verksamheten i Europarådets ministerkommitté inför sina parlament. Regeringen har lämnat riksdagen sådana redogörelser för åren 1967–86, senast med skr. 1987/88:15. En redogörelse för verksamheten inom Europarådets ministerkommitté under år 1987 har utarbetats inom utrikesdepartementet efter samråd med cheferna för justitie-, social-, utbildnings-, jordbruks-, arbetsmarknads-, bostads-, industri-, civil- och miljö- och energidepartementen samt det statsråd som har till uppgift att föredra ärenden om kultur och vissa skolfrågor och det statsråd som har till uppgift att föredra ärenden om flyktingar och invandrare. Redogörelsen bör fogas till regeringsprotokollet i detta ärende som bilaga.

Jag hemställer att regeringen överlämnar redogörelsen till riksdagen.

Regeringen beslutar i enlighet med föredragandens hemställan.

I. Ministerkommittémöten

1. Allmänt

Ministerkommittén höll, i likhet med tidigare år, två ordinarie möten under år 1987, medan ställföreträdarna samlades 11 gånger. Till de sistnämnda har av praktiska skäl delegerats rätten att behandla och fatta beslut i ärenden inom ministerkommitténs kompetensområde när ministerrarna inte är samlade.

Sex ordinarie fackministerkonferenser arrangerades inom Europarådet under året. Sålunda avhölls en utbildningsministerkonferens den 5—7 maj i Madrid, en invandrarministerkonferens den 13—15 maj i Oporto, en familjeministerkonferens den 19—21 maj i Bryssel, en miljöministerkonferens den 11—13 juni i Lissabon, en kulturministerkonferens den 16—18 september i Sintra samt en hälso- och sjukvårdsministerkonferens den 16—17 november i Paris.

Härtill kom ett informellt justitieministermöte den 9 juni i Helsingfors.

Europarådets budget uppgick år 1987 till ca 392 miljoner franska francs. Sveriges bidrag var totalt 15,5 miljoner kronor.

2. 80:e ministerkommittémötet

Europarådets ministerkommitté höll sitt 80:e möte i Strasbourg den 7 maj under ordförandeskap av Turkiets utrikesminister Vahit Halefoglu. Den svenska delegationen leddes av utrikesminister Sten Andersson.

Dagordningen för mötet omfattade bl. a. förbindelserna öst-väst, ESK-förhandlingarna, samarbetet Europarådet — EG, Europarådets nord/syd-kampanj samt uppföljning av vissa fackministerkonferenser.

Vid mötet fick ställföreträdarkommittén i uppdrag att undersöka personalbehovet hos de olika organ som inrättats inom ramen för den europeiska mänskliga rättighetskonventionen. Man beslöt vidare att ställföreträdarkommittén skulle förbereda mellanstatliga aktiviteter inom familjeområdet och på ungdomsutbildningsområdet. Generalsekreteraren liksom ställföreträdarkommittén skulle fortsätta arbetet på att vidga samarbetet mellan Europarådet och EG.

Ministrarna uttryckte förhoppningen att gruppen för bekämpande av terrorism, sammansatt av ministrarnas nära rådgivare på terrorismens område, snart skulle nå konkreta resultat. De välkomnade vidare arbetet på ett bindande avtal på massmediaområdet i förhoppning om att detta arbete skulle kunna slutföras före 1988 års Stockholms-konferens om massmediapolitik.

Vid mötet lämnade den schweiziske utrikesministern Aubert en redogörelse för arbetet inom EFTA och den belgiske utrikesministern Tindemans lämnade en motsvarande redogörelse för arbetet inom EG.

Dagen före ministerkommitténs möte hölls i den parlamentariska för-

samlingen en debatt över ämnet "Framsteg i det europeiska samarbetet", till vilken rådets generalsekreterare hade sammanställt en rapport.

Vid diskussionen om möteskommunikén framfördes från svensk sida önskemål om att däri borde hänvisas till den diskussion om den politiska utvecklingen i Turkiet, som under det informella mötet initierats av den svenske utrikesministern med stöd av Norge och Danmark. Den schweiziske utrikesministern liksom den turkiska delegationen motsatte sig emellertid detta.

3. 81:a ministerkommittémötet

Europarådets 81:a ministermöte hölls den 26 november i Strasbourg under ordförandeskap av Liechtensteins regeringschef Hans Brunhart. Den svenska delegationen leddes av statsrådet Anita Gradin.

De viktigaste dagordningspunkterna gällde öst-väst-förbindelserna, utvecklingen i Centralamerika, samarbetet Europarådet — EG samt kampen mot terrorismen.

Diskussionen om utvecklingen i Centralamerika inleddes av statsrådet Gradin. Hon underströk i sitt inlägg vikten av att denna fråga diskuterades i Europarådet. Hon hänvisade till utrikesministrernas nyligen genomförda rundresa i Centralamerika och förmedlade dennes budskap till ministerkretsen att länderna i Centralamerika behövde starkt politiskt stöd också från Europarådskretsen, men att det nu också var mycket viktigt att ge ekonomiskt stöd till länderna i området.

De sedvanliga rapporterna om verksamheten inom EG och EFTA presenterades denna gång av den danske utrikesministern Uffe Ellemann-Jensen, som EG-ordförande, respektive statsrådet Gradin, den senare i egenkap av EFTA-ordförande. Av intresse under diskussionen var några inlägg om Europarådets uppgifter. Schweiz utrikesminister Aubert framhöll därvid att Europarådet borde koncentrera sin verksamhet till ämnesområden, för vilkas behandling rådet äger inte bara fördelar utan också har ett slags monopol i förhållande till andra internationella organisationer. Vidare var det angeläget att mot bakgrund av det onödigt stora antalet styr- och expertkommittéer göra en organisationsöversyn i syfte att nedbringa deras omfattning och undanröja det dubbelarbete som förekommer samt likaså att reducera mötestiderna för en del av dessa kommittéer.

Ministerkommittén antog en rekommendation om aids samt beslöt att ett tilläggsprotokoll till Europarådets sociala stadga skulle öppnas för undertecknande. Slutligen undertecknades Europarådets tortyrkonvention av 19 medlemsstater, däribland Sverige.

II. Verksamheten inom organisationens nio huvudsektorer

1. Mänskliga rättigheter

Ministerkommittén har i enlighet med vad som åvilar den enligt Europakonventionen övervakat verkställande av Europadomstolens domar och

granskat och överprövat de rapporter som Europakommissionen avgett över enskilda klagomål. Ministerkommittén har under året antagit 13 resolutioner i sådana ärenden.

Ministerkommittén har under år 1987 antagit regler som ger ministerkommittén möjlighet att föreslå skälig gottgörelse för den förfördelade parten då kommittén konstaterat att brott mot Europakonventionen föreligger. Den europeiska konventionen till förebyggande av tortyr antogs av ministerkommittén den 26 juni 1987 och lades fram för undertecknande den 26 november samma år. Konventionen undertecknades då av 19 av Europarådets medlemsstater. Den träder i kraft då sju stater ratificerat den. Detta har ännu inte skett.

Det löpande arbetet har i övrigt liksom under tidigare år bedrivits i styrkommittén för mänskliga rättigheter (CDDH) och i dess tre expertkommittéer.

Styrkommittén har under året uppmärksammat frågan om en översyn av skyddet för rätten till en offentlig och rättvis rättegång enligt Europakonventionens artikel 6 i administrativa processer. Kommittén har vidare antagit en rekommendation angående "skälig gottgörelse" enligt Europakonventionens artikel 50, då brott mot konventionen konstaterats. Under året har kommittén vidare diskuterat ett förslag om etablering av kommissionen på en halvpermanent basis. Kommittén har vidare beslutat om arbetsprogrammet för år 1988 för de ovannämnda tre underställda expertkommittéerna. Expertkommittén för utveckling av de i den europeiska konventionen upptagna rättigheterna (DH-DEV), tidigare benämnd DH-EX, har under året bl. a. fått i uppgift att studera den ovan omnämnda frågan angående processuella garantier med avseende på administrativa förfaranden.

En annan expertkommitté, kommittén för förbättrande av proceduren enligt konventionen om de mänskliga rättigheterna (DH-PR), har under året fortsatt uppföljningsarbetet med de förslag som framlagts om förändringar i proceduren inför domstolen och kommissionen. Här bör särskilt nämnas de diskussioner som förts om rätt för enskild klagande att själv föra sin sak till domstolen och om en sammanslagning av domstolen och kommissionen till ett organ. En rapport avgavs vidare till styrkommittén med förslag till de regler för ministerkommitténs rekommendationer om skälig gottgörelse som sedermera antagits.

Vad gäller frågan om individuell talerätt inför domstolen har procedurkommittén avlämnat en slutrapport till styrkommittén samt påbörjat arbetet på ett remissvar till styrkommittén angående ett yttrande från domstolen beträffande denna rapport. Också beträffande frågan om en eventuell sammanslagning av kommissionen och domstolen har en rapport avgetts till styrkommittén under år 1987. Då det gäller den fortsatta hanteringen av frågorna om rätt för enskild klagande att själv föra sin sak till domstolen och om sammanslagning av kommissionen och domstolen, avvaktar således procedurkommittén nu styrkommitténs ställningstagande. Kommittén har också avlämnat en rapport till styrkommittén angående frågan om en "halvpermanentning" av kommissionen. Förslaget innebär att kommissionen i större utsträckning än vad som nu är fallet skulle hållas samlad i

Strasbourg. Också i denna fråga avvaktas nu ytterligare direktiv från styrkommittén. Kommittén har vidare beslutat att påbörja en undersökning om verkställigheten på nationell nivå av ministerkommitténs och domstolens avgöranden.

Den tredje expertkommittén, kommittén för information och undervisning om mänskliga rättigheter (DH-ED), har arbetat med att ta fram undervisningsmaterial för olika yrkeskategorier. En standardkursplan för universitetsundervisning rörande mänskliga rättigheter är under utarbetande. Även annat utbildningsmaterial i ämnet övervägs. Ett seminarium om mänskliga rättigheter och invandrarfrågor planeras.

Slutligen kan nämnas att det sjätte tilläggsprotokollet till Europakonventionen, som förbjuder användning av dödsstraff i fredstid, tillträtts av sammanlagt åtta stater, Sverige inräknat. Protokollet trädde i kraft den 1 mars 1985. De sjunde och åttonde tilläggsprotokollen har ännu inte trätt i kraft.

2. Massmediafrågor

Styrkommittén för massmediafrågor (CDMM) har under året främst inriktat sitt arbete på att söka ta fram ett utkast till en konvention om gränsöverskridande programsändningar i Europa. Uppdraget att utarbeta juridiskt bindande instrument på området hade givits av Europarådets första fackministerkonferens om massmediapolitik, som ägde rum i december 1986 i Wien.

I december 1987 överlämnade CDMM ett utkast till konvention till ministerkommittén. Utkastet innehöll ett antal alternativa skrivningar för vissa viktiga frågor. CDMM, som inte ansåg sig kunna fortsätta redigeringsarbetet på expertnivå, begärde att få politiska riktlinjer för att kunna avsluta konventionsarbetet. I syfte att erbjuda en sådan möjlighet inbjöd Österrikes regering till en informell fackministerkonferens under förvåren 1988. CDMM:s förslag och den österrikiska inbjudan godtogs sedermera av ministerkommittén. Konventionsarbetet beräknas bli slutfört under år 1988.

CDMM har vidare förberett Europarådets andra fackministerkonferens, som planeras äga rum i november 1988 i Stockholm. Dess huvudtema blir: europeisk massmediapolitik i ett internationellt sammanhang. Storbritannien och Portugal ansvarar för huvuddokumentet till konferensen om betydelsen i Europa av utvecklingen av nationella och multinationella mediasystem respektive internationell spridning av europeiska audiovisuella verk.

En kontaktgrupp har tillsatts för samarbete med Europarådets kulturstyrelse (CDCC) för att utbyta information och erfarenheter kring frågor av gemensamt intresse. Man har bl. a. diskuterat uppföljningen av 1986 års beslut i Wien om åtgärder för att främja europeiskt programsamarbete samt projekt i anslutning till det europeiska film- och TV-året år 1988.

CDMM har slutligen utsett en mindre arbetsgrupp för att granska frågor om ekonomiska och andra åtgärder för att främja privata investeringar i den audiovisuella sektorn och i europeiska samproduktioner.

Underkommittén för massmediapolitik (MM-PO) har utarbetat ett förslag till rekommendation om videovåld, vilket f.n. remissbehandlas i berörda organ inom Europarådet. Sverige ingick i den expertkommitté som lagt fram förslaget. MM-PO har vidare tillsatt två arbetsgrupper för att studera frågor om sponsring respektive s. k. exclusivity rights på radio- och TV-området.

Underkommittén för rättsliga frågor (MM-JU) har till CDMM överlämnat två rekommendationer, den ena om kopiering för enskilt bruk av ljud- och bildinspelningar, den andra om olovlig kommersiell kopiering av upphovsrättsligt skyddat material, s. k. "piracy". Expertkommittén fortsätter sitt arbete med upphovsrätt och reprografi, främst fotokopiering. Den har också beslutat inleda arbete med upphovsrättsliga frågor i samband med satellitutsändningar av TV-program.

3. Sociala frågor och arbetsmarknadsfrågor

a) Social trygghet

Ministerkommittén antog år 1987 en rekommendation R (87) 5 om att utsträcka rätten till invalid- och ålderspension till ländernas hela befolkning. Styrkommittén för social trygghet (CDSS) sammanträdde två gånger under året. Kommittén har beslutat att som en återkommande punkt på sin dagordning ta upp en aktiv rapportering från medlemsländerna om de viktigaste nyheterna på nationellt plan inom socialförsäkringsområdet.

Arbetet i expertkommittén för socialförsäkringen i ljuset av den socioekonomiska och demografiska utvecklingen inleddes under året liksom arbetet i expertkommittén för en flexibel pensionsålder.

Kommittén beslöt att rekommendera försökskurser i Europarådets regi för personer verksamma inom de nationella socialförsäkringsadministrationerna om bl. a. internationell samordning av socialförsäkringsfrågor för migrerande arbetstagare m. fl. I detta sammanhang kan det bli aktuellt att presentera den nordiska konventionen om social trygghet för en större europeisk krets av socialförsäkringsexperter.

Den återkommande granskningen av ländernas tillämpning av den europeiska balken och protokollet om social trygghet genomfördes under året. Sverige befanns uppfylla dessa instruments krav i alla ratificerade delar. I detta sammanhang beslöt kommittén även att anta ett yttrande att den för sin del anser att reservationer i samband med ratifikation av instrumenten inte kan göras mot specifika bestämmelser i dessa.

Under sitt höstmöte godkände kommittén vidare texten till ett tillämpningsavtal till den bl. a. av Sverige ratificerade europeiska överenskomsten om sjukvård åt personer under tillfällig vistelse, vilken år 1980 antogs i internationella arbetsorganisationens (ILO) regi.

b) Arbetsmarknadsfrågor och socialtjänst

Styrkommittén för sociala frågor (CDSO) delades vid det ordinarie vårmötet 1987 i två styrkommittéer, en för arbetsmarknadsfrågor (CDEM) och

en för socialpolitiska frågor (CDPS).

Skr. 1988/89:40
Bilaga

Den nya styrkommittén för arbetsmarknadsfrågor (CDEM) har under år 1987 hållit två ordinarie möten.

Vid dessa möten har en hel del tid ägnats åt att diskutera direktiven för styrkommittén, som nu renodlat kan syssla med arbetsmarknadsfrågor. Kommitténs medlemmar är dock eniga om att man via sekretariatet måste ha ett samarbete med den nya socialpolitiska kommittén.

Under året har kommittén diskuterat och förberett Europarådets arbetsministerkonferens, som skall äga rum i Köpenhamn i oktober 1989. De tre teman som skall behandlas är:

- Arbetsmarknadsläget i de olika länderna
- Den offentliga arbetsförmedlingens roll och funktion
- Kvinnors sysselsättning i de europeiska länderna.

Sverige deltar i en expertkommitté, som har i uppgift att analysera dels hur arbetstidsförkortningar och ändrade arbetstidsmönster påverkar arbets- och levnadsvillkoren, dels arbetstidernas utveckling i förhållande till andra faktorer i arbetslivet. Kommittén startade sitt arbete under år 1987 och kommer att avge slutrapport under år 1989.

Den nya styrkommittén för socialpolitiska frågor (CDPS) har under år 1987 hållit ett ordinarie möte. Familjepolitiken, ensamföräldrarnas situation och fattigdomen i Europa har särskilt behandlats. Under hösten 1987 hölls ett expertmöte i Strasbourg om våld i familjen.

Sverige är numera fullvärdig medlem av Europarådets handikappkommitté. Arbetet bedrivs förutom i kommittén också i två expertgrupper — en för frågor rörande utbildning av rehabiliteringspersonal och en för frågor rörande världshälsoorganisationens (WHO) internationella klassifikation för handikapp — samt i tillfälliga arbetsgrupper. Sverige var representerat vid kommitténs möte i Stresa i juli 1987. Där behandlades bl. a. förebyggande åtgärder för att minska olyckor som leder till handikapp, forskning som rör rehabilitering och arbetsmarknad, effekterna av decentralisering, svårigheterna för människor med funktionshinder att få arbete, den internationella klassificeringen av begreppen skada, funktionshinder, handikapp och klassificeringens användning och screening för att tidigt upptäcka skador på det väntade barnet. Sverige var också representerat vid ett möte i Strasbourg i mars 1987 med den expertgrupp som arbetar med utbildningsfrågor för rehabiliteringspersonal. Man enades bl. a. om att man inför nästa möte speciellt skulle studera utbildningen av den personal som arbetar med sysselsättningsfrågor för handikappade.

1987 års europeiska familjeministerkonferens arrangerades i Bryssel den 19—21 maj. Sverige representerades av statsrådet Lindqvist.

Konferensen hade två teman "Recent developments in family structures" och "Modern methods of reproduction".

Det första temat som behandlade familjestrukturens utveckling gav upphov till livlig diskussion. Som vanligt var själva begreppet familj kontroversiellt. I Sverige och Danmark var det mycket vanligt med andra former av familjebildningar än den traditionella kärnfamiljen, men en ökad familjesplittring kunde observeras i nästan hela Europa.

Artificiella befruktningmetoder praktiseras i många länder. Den svens-

ka lagstiftningen på området tilldrog sig uppmärksamhet då få andra länder ännu har en så fullständig reglering av området. Då det är lätt för föräldrarna att uppsöka befruktningens verksamhet utomlands behövs internationellt samarbete på området ansåg många.

Sociala stadgan

Regeringskommittén för den sociala stadgan sammanträdde fyra gånger under år 1987. Mötena ägnades huvudsakligen åt genomgång av rapporter rörande de 14 medlemsstaternas tillämpning av stadgan. Bl. a. granskades en rapport som Sverige lämnade år 1986.

Mot slutet av året färdigställdes det tilläggsprotokoll till stadgan som förberetts och arbetats fram under de senaste tio åren. Där upptas fyra nya artiklar med bestämmelser om jämställdhet mellan män och kvinnor, arbetstagares rätt till medinflytande i företaget i produktions- och arbetsmiljöfrågor samt äldre personers rätt till socialt skydd. Tilläggsprotokollet har öppnats för undertecknande.

c) Migration

Den tredje europeiska konferensen för migrationsministrar genomfördes i maj 1987 i Portugal under temat "Migrants in Western Europe: present situation and future prospects". Huvudrapporten var skriven av förre statssekreteraren i arbetsmarknadsdepartementet, Jonas Widgren. Sverige bidrog med bl. a. en nationell rapport på temat "Community relations and participation by migrants in the society of the host countries".

Sverige agerade under konferensen i frågor som rör bl. a. invandrarnas deltagande i beslutprocessen på olika nivåer i samhället och flyktingars sociala villkor. Den fjärde europeiska migrationskonferensen skall äga rum i Luxemburg.

Styrkommittén för migrationsfrågor (CDMG) har ändrat namn den 1 januari 1987 till European Committee on Migration (CDMG). Mandatet för CDMG ändrades samtidigt. Den tidigare begränsningen till frågor som rör inom-europeisk migration har upphävts. CDMG kommer således i fortsättningen sannolikt att ägna större uppmärksamhet åt frågor som gäller migration till den europeiska kontinenten från andra delar av världen. Sverige har varit pådrivande i arbetet på att bygga upp ett europeiskt samarbete kring flyktingars sociala villkor.

Inom ramen för det arbete som bedrivs mellan Kulturstyrelsen (CDCC) och CDMG i programmet "Experiments in intercultural education" har två projekt, med ekonomiskt stöd från Europarådet, pågått i Malmö och Stockholm.

Sverige har även under år 1987 haft ordförandeskapet i den expertkommitté som arbetar med det integrerade projekt som gäller insatser för att åstadkomma goda relationer mellan invandrare och majoritetsbefolkning (community relations). Inom ramen för detta projekt har under året bl. a. genomförts tre möten, ett om ungdomsarbetslöshet bland invandrare, ett om information och andra aktiviteter av relationsskapande karaktär och

ett med representanter för myndigheter och liknande som har till uppgift att motverka diskriminering på grund av medborgarskap, etnisk tillhörighet eller ras. Sverige har deltagit i samtliga möten — i det sistnämnda genom diskrimineringsombudsmannen Peter Nobel.

d) Jämställdhetsfrågor

Kommittén för jämställdhet mellan kvinnor och män (CEEG) har haft två möten i februari respektive november 1987.

Kommittén gjorde då en uppföljning av hur jämställdhetsfrågorna beaktas i andra kommittéer inom Europarådets ram enligt riktlinjerna i den tredje medelfristiga planen.

Vidare redovisades den könsmässiga fördelningen av antalet ledamöter i kommittéerna och i Europarådets sekretariat. Kommittén kunde konstatera att det fortfarande är långt kvar till en jämn könsfördelning i dessa organ.

Ett relativt stort utrymme gavs för information om arbetet med jämställdhetsfrågor i andra internationella organ.

Förberedelsearbetet inför Europarådets andra jämställdhetsministerkonferens i juli 1989 i Wien påbörjades under året. Föreslaget tema för konferensen är politiska strategier för att uppnå jämställdhet mellan kvinnor och män.

Kommittén deltog också i förberedelserna för ett symposium, som ägde rum i juni 1988 i Förbundsrepubliken Tyskland, med temat kvinnor på landsbygden.

På initiativ av ordföranden ställde kommittén sig bakom ett förslag om en deklaration avseende jämställdhet mellan kvinnor och män liknande deklarationen om mänskliga rättigheter. Arbetet på en sådan deklaration påbörjades.

e) Befolkningsstudier

Europeiska befolkningskommittén (CDPO) hade sitt årliga möte i Strasbourg i juni 1987. En av huvuduppgifterna för kommittén är att utbyta synpunkter på den demografiska utvecklingen i medlemsländerna. Länderrapporterna (alltid de mest aktuella befolkningsuppgifterna av sitt slag) och en sammanfattande kommentar finns publicerade under namnet "Recent demographic developments in the member states of the Council of Europe" (Den senaste demografiska utvecklingen i Europarådets medlemsstater, dok. CDPO(87)1).

Varje år genomförs även en studie av något speciellt demografiskt område. År 1987 omfattade detta specialområde "Trender och konsekvenser av mäns och kvinnors förväntade livslängd". Det insamlade datamaterialet till denna studie visade sig vara så omfattande att mandatet för studien förlängdes till att även omfatta år 1988.

Arbete har påbörjats, med svenskt deltagande, inom expertkommittén för föräldraansvar och andra möjliga livsstilar med att göra en översikt av nyligen tillkommen och möjlig framtida politik inom området.

Medlemmar av expertkommittén för hushållsstrukturer har genomfört var sin studieresa, vid vilken man samlat in uppgifter och fört diskussioner om hushållsstatistik, hushållsprognoser, förändringar i hushållens sammansättning etc. Med hjälp av dessa studieresor har man täckt in alla medlemsländerna. Rapport planeras utkomma under år 1988.

Expertkommittén för konsekvenser för Europa av befolkningstillväxten i världen har inlett sitt arbete i och med att man med hjälp av en konsult framställt en första faktarapport.

Expertkommittén för kohortfruktsamhet har som sin uppgift att särskilja diskussioner om de årliga variationerna i antalet födda, från de långsiktiga trenderna i födelsetalen. I det senare fallet studerar man fertiliteten för kvinnor som är födda samma år (dessa utgör en kohort) och ser hur den utvecklas under ett livsförlopp. I kommittén ingår en svensk expert vars huvuduppgift är att utarbeta en modell för kortsiktiga prognoser över antalet födda.

Material från ett av europeiska befolkningskommittén år 1986 arrangerat stort demografiskt seminarium har under året publicerats.

Förberedelsearbetet inför kommitténs nästa stora demografiska seminarium har inletts. Det kommer att hållas år 1990 under temat "Nutida demografiska trender och livsstilar i Europa".

4. Utbildning, kultur och idrott

a) Utbildning och kultur

Kulturstyrelsen (CDCC) är det samordnande organet för frågor inom kultur- och utbildningsområdena. Genom att ansluta sig till 1954 års kulturkonvention kan länder som inte är medlemmar av Europarådet delta i kultursamarbetet. Detta gäller f. n. Finland, Vatikanstaten, San Marino och Jugoslavien.

Arbetet i kulturstyrelsen bedrivs i formen av projekt, konferenser, seminarier och s. k. workshops. Arbetet är upplagt i enlighet med Europarådets tredje medelfristiga plan 1987—1991.

Till kommittén hör också att förbereda utbildnings- och kulturministerkonferenser. Detta sker dock i särskilda kommittéer.

Under år 1987 har CDCC — utöver löpande program- och budgetfrågor — behandlat frågor rörande koordinering av det kulturella samarbetet i Europa, främst i ljuset av EG:s ökande insatser på framförallt utbildningsområdet. Man har vidare arbetat med att hitta former för nationell uppföljning av Kulturstyrelsens arbete och bättre informationsspridning överhuvud taget. Detta har resulterat i en arbetsgrupp som ska utreda frågan och förelägga CDCC en rapport år 1990.

Under året har projektet om vissa frågor rörande grundskolans låg- och mellanstadium avslutats. Inom ramen för detta arrangerades ett seminarium i Stockholm.

Ett projekt om moderna språk där man främst har inriktat sig på kommunikativ språkinläring pågår.

Högskolesamarbetet bedrivs i en särskild kommitté underställd kultur-

styrelsen. Under året har man främst ägnat sig åt att stärka samarbetet mellan de europeiska universiteten, särskilt mellan geografiskt närliggande universitet. Ett uppföljningsmöte om 1984 års forskningsministerkonferens arrangerades i november.

På kulturområdet pågår ett projekt om regional kulturpolitik samt arbetet med översyn av nationell kulturpolitik, varvid Frankrike kommer att behandlas som första land.

Under året har arrangerats dels en utbildningsministerkonferens över temat "New Challenges for Teachers and their Education" och dels en kulturministerkonferens över temat "Economics and Funding of Culture". Som en uppföljning av nämnda utbildningsministerkonferens och på svenskt initiativ har beslutats att inom CDCC göra en studie om lämpligheten av att genomföra ett projekt om skolans undervisning i naturvetenskapliga ämnen.

Kurser i olika ämnen för lärare på gymnasieskolan har arrangerats i skilda stater. Sverige stod värd för en kurs rörande skolans undervisning i mänskliga rättigheter.

b) Idrott

Uppföljningen av den femte idrottsministerkonferensen år 1986 och förberedelserna för nästa ministerkonferens i Reykjavik år 1989 har dominerat styrkommitténs (CDDS) arbete. I maj 1987 antog ministerkommittén en rekommendation om konditionstestning av skolbarn (Eurofit). Särskilda projektgrupper har tillsatts för att studera idrottens samhällsekonomiska betydelse, förebyggande av idrottsskador samt forskning om konstgjorda underlag. Under året har även initierats projekt rörande traditionell idrott och folkliga idrottsspel samt om kvinnor i idrotten. Under året anslöt sig Sverige till dopinggruppen, vars arbete rönt intresse även från Canadas och USA:s sida. Antalet länder som nu tillträtt konventionen om läktarvåld uppgår till 11, däribland Sverige, som aktivt deltar i den stående kommitté som upprättats för att följa upp konventionen. Den nordiska idrottsrörelsens engagemang mot rasåtskillnad inom idrotten förs aktivt vidare även inom Europarådet, i syfte att få full uppslutning även bland andra medlemsländer.

5. Ungdomsfrågor

a) Ungdomskommittén

Den särskilda arbetsgrupp som utrett ungdomsfrågornas framtida behandling inom Europarådet, har föreslagit att ungdomskommittén (CAHJE) ersätts av en ny styrkommitté för ungdomsfrågor (CDEJ) öppen för de stater som tillträtt kulturkonventionen. Vidare har arbetsgruppen föreslagit att Europarådets ungdomscenter och ungdomsfonden skall ha en gemensam styrelse, sammansatt av regerings- och ungdomsrepresentanter. Ministerkommittén har tillsatt en särskild rapportörsgrupp för att utvärde-

ra arbetsgruppens förslag. Från svensk sida har värnats om ungdomsfondens oberoende ställning i förhållande till det europeiska ungdomscentret i Europarådet.

Skr. 1988/89:40
Bilaga

b) Ungdomsfonden

Den europeiska ungdomsfonden delade under år 1987 ut ca 11 miljoner FF till ca 140 projekt inom områden som europeisk integration, sociala ungdomsproblem, miljö, jämställdhet etc. Antalet deltagande ungdomar var nära 5 000. Sverige bidrog med drygt 400 000 kr till fondens budget.

c) Ungdomsministermötet 1988

Förberedelserna för det andra ungdomsministermötet i Oslo i april 1988 har åvilat en särskild tjänstemannagrupp. Ämnet för konferensen, "Strategier för 2000-talets ungdomspolitik", underströk behovet av en nationell ungdomspolitik som spänner över alla sakområden och som bygger på ungdomars medverkan och delaktighet i den demokratiska processen. Vidare diskuterades det internationella ungdomssamarbetet, ungdomsutbyte, forskningssamarbete etc. En prioriterad fråga för svensk del har varit ungdomsorganisationernas viktiga roll i samarbetet med regeringarna när ungdomsfrågor diskuteras.

6. Hälsa- och sjukvård

Det tredje mötet med Europas hälso- och sjukvårdsministrar ägde rum i Paris den 16 och 17 november 1987. Ministrarna enades om riktlinjer för det fortsatta samarbetet i fråga om transplantationer. Dessa riktlinjer behandlar individens fri- och rättigheter, icke-kommersialisering av mänskliga organ, kriterier för användning av organ, institutioner där uttagande och transplantation av organ får ske, informationspolicy och organisatoriska åtgärder för att främja ett europeiskt samarbete på transplantationsområdet. Resolutionen (78) 29 om "Harmonisering av lagstiftningen i medlemsstaterna om uttagande och transplantation av substanser från människor" skall ses över och ersättas med ett nytt juridiskt instrument för att genomföra de nämnda riktlinjerna.

Cypern inbjöd till ett fjärde ministermöte år 1990 rörande utbildning av hälso- och sjukvårdspersonal för 2000-talet.

Styrkommittén för hälso- och sjukvårdsfrågor (CDSP) har under år 1987 hållit två möten. Kommittén har bl. a. diskuterat Europarådets roll i hälsofrågor i förhållande till bl. a. WHO (centralt och regionalt för Europa) och EG samt arbetsmetoderna.

Styrkommittén tillstyrkte en rekommendation och en rapport om "bevaknings- och screeningtekniker för äldre". Rapporten visar att trots ett ökande antal äldre och att fler och fler äldre bor ensamma så har inte mycket systematiskt arbete på detta område gjorts. Mass-screening rekommenderas inte men väl screening i vissa individuella fall.

En rekommendation tillstyrktes också om en hälsopolitik mot HIV-in-

fektion och aids. Rekommendationen innehåller bl. a. uttalanden om vad som är viktigt när en hälsopolitik på detta område formuleras i fråga om förebyggande och hälsofrämjande insatser, lagstiftningsåtgärder, vård, utbildning av personal, utvärdering och forskning samt samordning av dessa insatser.

Rekommendationer och rapporter antogs också om bl. a. "Informationssystem på sjukhus" och "De nationella hälsomyndigheternas ansvar i fråga om blodtransfusioner".

Inom kort förväntas arbete slutföras beträffande

1. utbildning speciellt med tanke på lärarnas roll inom och utbildning för hälsoupplýsning,

2. insamling av epidemiologiska data i primärvården,

3. organisation och funktion av ambulansväsendet.

Under året har slutligen kurser hållits på blodområdet i Leiden och i förebyggande av sjukhusinfektioner i Madrid.

Expertkommittén för biomedicinsk utveckling (CAHBI) slutförde arbetet med en rekommendation om konstgjord befruktning. CAHBI har under året påbörjat arbete med förslag till regler för prenatal diagnostik. Vidare har den särskilda expertgruppen för medicinsk forskning (CAHBI-RE) fortsatt sitt arbete med förslag till regler för forskning som involverar försök på människa.

7. Frågor rörande miljö, regional planering och kultur- miljövård

a) Miljöfrågor

Den vid miljöministerkonferensen i Bern den 19—21 september 1979 öppnade konventionen rörande skyddet av vilda växter och djur i Europa och deras naturliga biotoper (naturmiljöer), vanligen kallad Bernkonventionen, har trätt i kraft. Sammanlagt 16 medlemsstater har, jämte EG och Finland samt Senegal som första utomeuropeiska stat, hittills ratificerat konventionen. Sverige gjorde detta under år 1984. Ännu saknas bland medlemsstaterna bl. a. Frankrike och Belgien, som inte ratificerat konventionen.

Ändamålet med konventionen är att förbättra skyddet för och vården av den vilda faunan och floran, med särskild tonvikt lagd på utrotningshotade, sårbara och sällsynta arter och deras biotoper. Flyttande och endemiska arter nämns som särskilt angelägna. Som appendix till konventionen har fogats förteckningar på växt- och djurarter, som skall åtnjuta skydd. Dessa är nu föremål för viss revidering. Kommittén för Bern-konventionen beslöt vid möte i december 1987 att medtaga bl. a. vissa fiskar och ryggradslösa djur. Ytterligare arbete med formerna för urval och skydd av naturmiljöer — biotoper pågår.

I resolutionerna (79) 9 och (79) 10 fastlades regler för "det europeiska nätverket av biogenetiska reservat", vilket syftar till att bevara representativa naturtyper och landskap. Arbetet med att välja ut och bilda biogenetiska reservat pågår i medlemsländerna. Våtmarker, hedar, flodstrand-

skogar (alluvialskogar) och havsstrandängar hör till de naturtyper, som i första omgången skall inrymmas i nätverket. Biotoper för hotade fåglar och herptiler samt vissa grupper av evertebrater (rygggradslösa djur) avses också inkluderas bland de biogenetiska reservaten. Sverige har anmält ett antal områden till nätverket. I resolution (86) 10 har ministerkommittén understrukit betydelsen av utvidgning av detta.

Arbetet inom Europeiska naturvårds- och naturresurskommittén (CDSN) har under år 1987 förändrats så till vida att kommittén har fått en ny benämning nämligen styrkommittén för miljövård och naturmiljöer (biotoper) — CDPE. Under år 1987 togs inget beslut om nya kommittédirektiv för CDPE.

Arbetet inom CDPE har hittills koncentrerats till frågor om natur- och landskapsvård, mark för friluftsliv samt skydd för hotade växt- och djurarter. Speciella studier rörande olika naturtyper som urskogar, hedar, kalkområden, marina områden m. fl. samt rörande olika djur- och växtgrupper pågår och publiceras varefter de färdigställs. Detta gäller för grupper som däggdjur, fåglar, grod- och kräldjur, fiskar och vissa evertebratgrupper som fjärilar samt för kärlväxter. Frågor rörande tätorternas närmiljö samt bevarandet av jord- och skogsbrukslandskapets mångfald prioriteras.

Under år 1987—88 genomförs Europarådets omfattande landsbygds-kampanj, vilken fått sin tyngdpunkt lagd till frågor om det kulturhistoriska arvet, skydd av byggnadsminnen och kulturlandskapet. Bland aktuella frågor kan i övrigt nämnas naturvårdsundervisning i samband med jord- och skogsbruk. Här kan särskilt hänvisas till arbetet inom Europarådets informationscentrum för naturens bevarande.

Europarådets diplom till skyddade naturområden har under året förnyats (efter 5 år) för Muddus nationalpark (Res 87:7) respektive för Sarek och Padjelanta nationalparker (Res 87:8).

En fackministerkonferens avhölls i Portugal i juni 1987. Den behandlade frågor om en ny europeisk strategi för naturvård samt frågor om jordbrukslandskapet och naturvården.

b) Regional planering och kulturmiljövård

Den åttonde konferensen för ministrar med ansvar för regional planering äger rum i oktober 1988 i Lausanne. Konferensens huvudtema är "Rationell markanvändning — förutsättning och begränsande faktor för utvecklingen". Konferensen förbereds av en särskild ämbetsmannakommitté, där de olika medlemsländerna är företrädade. Europarådets sekretariat biträder i arbetet. Vidare erhålls ett visst ekonomiskt bidrag för konsultinsatser över Europarådets budget. Som ett led i förberedelsearbetet anordnades på inbjudan av den turkiska regeringen ett seminarium i september 1987 i Antalya, Turkiet.

Omstruktureringen av Europarådets program för den nu löpande medelfristiga plan-perioden innebär att en särskild huvudkommitté för kulturmiljöfrågor etablerats. Den koppling till fysisk planering som de tidigare kommittéstrukturerna CDUP och CDAT inneburit har därigenom försvunnit.

Programområdet är numera centrerat kring ett brett kulturmiljöbegrepp och integrering av bevarandefrågorna i samhällsplaneringen på alla nivåer.

Eftersom arbetsprogrammet är en fortsättning på det arbete som bedrivs i CDUP har årets aktiviteter förberetts i den tidigare kommittén.

Som en uppföljning till ministerkonferensen i Granada år 1985 har inom CDUP utarbetats en rekommendation rörande luftföroreningar och deras inverkan på kulturminnen och kulturföremål. Rekommendationen behandlades i ministerkommittén år 1988.

Arkeologi och fysisk planering, landsbygdens byggnadskultur, finansiering av byggnadsvård, hantverksfrågor, dokumentationsfrågor, samt industriminnesvård samt information och erfarenhetsåterföring är andra områden som vidarebearbetats även i den nya kommittén.

Det kontinuerliga ansvaret för Venedigcentret för hantverksutveckling, liksom för tekniskt bistånd ligger också kvar inom kommitténs ram.

Nya områden som börjat behandlas under år 1987 har varit: kulturmiljöer som resurs i utvecklingsplanering, 1900-talets byggande samt införandet av en samlad manifestationsdag för den europeiska byggnadsvården, "European Heritage Day". I Sverige benämnt "Öppet Hus".

Ett särskilt, av generalsekretären prioriterat, projekt har varit "färdvägar i Europa" där en turistsatsning på pilgrimsvägarna till Santiago de Compostela utgjort ett första led.

Den i Granada år 1985 presenterade konventionen rörande kulturminnen och kulturmiljöer har under år 1987 trätt i kraft. Det formella arbetet inför en svensk ratificering pågår.

Under året har två konferenser genomförts:

- "Architectural heritage and rural development", Luxemburg den 23—25 september 1987.
- "Archeology and public works", Nice den 4—6 november 1987.

Ett mindre kollokvium hölls i Messina den 26—28 november 1987 kring nya sätt att finansiera byggnadsvård.

Former för kontinuerligt samarbete inom dels hantverksutbildning dels dokumentationsarbete prövas genom uppbyggnad av europeiska "nätverk" med årliga kontakträffar i Strasbourg för berörda institutioner.

Styrkommittén för Europarådets landsbygdskampanj

Landsbygdskampanjen lanserades officiellt i Lissabon i juni 1987 i anslutning till miljöministrarnas fackministerkonferens.

Huvudsyftet för kampanjen är att stödja och styra utvecklingen av landsbygden på ett sådant sätt att dess kvaliteter garanteras kontinuitet och bevarande för kommande generationer. Bevara och utveckla är således nyckelord i kampanjarbetet.

Kampanjen har kommit väl i gång i de flesta medlemsländerna. På det europeiska planet arbetar man med seminarier och symposier, utställningar, demonstrationsprojekt samt informationsinsatser av skilda slag, bl. a. en regelbundet utkommande bulletin.

Styrkommittén har sammanträtt två gånger under år 1987 varav en gång i samband med invigningen av kampanjen i Lissabon.

8. Regionala och kommunala frågor

Inom Europarådets fält för regionala och kommunala frågor har behandlats bl. a. följande frågeområden: kommunal självstyrelse, demokrati på regional och lokal nivå, kommunal administration samt kommunernas roll i ekonomiska och sociala frågor.

För behandlingen av sådana ärenden har under år 1987 en huvudkommitté för regionala och lokala frågor svarat. Till denna kommitté har några expertkommittéer varit knutna. En särskild kommitté för gränsöverskridande samarbete mellan lokala och regionala myndigheter (CAHCT) har behandlat frågor som rör olika former av samarbete över nationsgränserna.

Huvudkommittén för regionala och kommunala frågor (CDRM) har hållit två plenarmöten i Strasbourg under år 1987. Det 19:e mötet ägde rum den 4–6 mars och det 20:e mötet den 2–3 december. Vid de bägge mötena behandlades bl. a. frågor inför den 8:e kommunministerkonferensen, som hölls på Irland den 14–16 september 1988. Konferensen ägde rum på Ashford Castle, County Mayo. Vid konferensen gällde överläggningarna bl. a.:

- Kommunernas roll och erfarenheter när det gäller att bekämpa arbetslöshet.
- Olika sätt och medel att minska regional och lokal obalans genom ökad resursutjämning.
- Olika Europarådsaktiviteter som har ägt rum inom området kommunal självstyrelse sedan den 7:e kommunministerkonferensen.

Under hänvisning bl. a. till Europarådets ekonomi och anslagsfördelningar rörande olika aktiviteter inom verksamhetsfälten föreslog under året generalsekretären att huvudkommittén för regionala och kommunala frågor (CDRM) skulle avvecklas och ersättas av ett par ad hoc-kommittéer. Sedan flera medlemsländer, däribland Sverige, kraftigt understrukt området grundläggande betydelse för samarbetet inom Europarådets ram presenterades ett förslag om att i stället bilda en ny styrkommitté för lokala och regionala myndigheter (CDLR). Beslut om denna kommitté togs av ministerkommittén i januari 1988. I samband med upplösningen av huvudkommittén CDRM avvecklades även kvarvarande expertkommittéer för strukturfrågor (RM-SP) och finansfrågor (RM-FP).

På initiativ av Europarådets kommunalkonferens har diskussioner förts angående den konferens som ägde rum i Östersund den 28–30 juni 1988. Temat vid konferensen gällde frikommuner; avreglering, effektivisering och demokrati.

9. Rättsfrågor

a) Rekommendationer och konventioner

Rekommendationen R (87) 2 innehåller ett modellavtal som kan användas för att göra det möjligt för medlemmar i diplomatfamiljer att erhålla förvärvsarbete. Modellavtalet kan också antas av Europarådets medlems-

stater i samband med att bilaterala avtal sluts i frågan.

I rekommendationen R (87) 6 om fosterfamiljer ges vissa riktlinjer för lagstiftningen när ett barn måste placeras i fosterfamilj. Syftet är att barnens intresse i synnerhet skall tillvaratas. Enligt riktlinjerna bör medlemsstaterna sörja för ett system som innebär tillsyn över och stöd för barnet. Barnet bör också kunna behålla sin personliga kontakt med den egna familjen. Riktlinjerna behandlar också frågan om förhållandet mellan barnets föräldrar och fosterföräldrar och om återlämnandet av barnet särskilt när det har integrerats i fosterfamiljen.

Rekommendationen R (87) 15 behandlar användningen av persondata inom polissektorn. Den ger vissa riktlinjer för kontroll av dataregister inom området, anmälan till tillsynsmyndighet, insamling, bevarande och användning av persondata, underrättelser till privatpersoner och till utländska myndigheter, offentlighetsfrågor, tillgång till polisregister, möjligheter till rättelse och överklagande samt vissa säkerhetsfrågor.

Rekommendationen R (87) 16 innehåller riktlinjer angående allmänhetens deltagande i administrativa förfaranden som rör ett stort antal enskilda personer. Riktlinjerna anger på vilket sätt olika personkategorier skall beredas tillfälle att delta i den administrativa beslutsprocessen och hur besluten skall komma till allmänhetens kännedom. När ett beslut kan tänkas beröra personer i grannländer ges också vissa riktlinjer för hur dessa personer skall kunna delta i förfarandet.

I rekommendationen R (87) 18 om förenklat straffrättsligt förfarande behandlas åtgärder i syfte att motverka dröjsmål i förfarandet. De frågor som tas upp rör bl. a. möjligheterna att utnyttja åtalsunderlåtelse, summariskt förfarande vid sidan av rättegång och förenklat ordinärt förfarande.

Rekommendationen R (87) 19 innehåller riktlinjer för organisationen av brottsförebyggande verksamhet. Bl. a. ges rekommendationer om stöd åt organ som sysslar med sådan verksamhet och åt forskning och internationellt samarbete på området. Vidare behandlas frågan om kontrollen över den verksamhet som bedrivs av bevakningsföretag och liknande privata företag.

I rekommendationen R (87) 20 behandlas frågor om samhällsreaktioner mot ungdomsbrottslighet. Rekommendationen rör bl. a. behandlingen av unga lagöverträdare vid åtalsunderlåtelse och vid själva domstolsförfarandet. Även frågor om tvångsomhändertagande tas upp.

Rekommendationen R (87) 21 behandlar frågor om hjälp åt brottsoffer och möjligheterna att motverka att någon blir brottsoffer. De riktlinjer som ges vilar på tanken att det inte är tillräckligt med åtgärder inom ramen för det straffrättsliga förfarandet utan att det krävs en rad andra insatser, också vid sidan av myndigheterna.

I konventionen om ömsesidigt administrativt bistånd i skattefrågor ges vissa regler om informationsutbyte för taxeringsändamål, delgivning av handlingar, indrivning av skatt och säkringsåtgärder för framtida indrivning. Konventionen har utarbetats i samråd mellan Europarådet och OECD och antogs år 1987 av båda dessa organisationer. Konventionen öppnades för undertecknande den 25 januari 1988.

b) Kommittéarbetet

1. Styrkommittén för juridiskt samarbete (CDCJ) har under året hållit sina 47:e och 48:e möten. Kommittén har föreslagit ministerkommittén att anta de tidigare nämnda rekommendationerna R (87) 2, 6, 15 och 16. Dessutom har den till ministerkommittén överlämnat en rekommendation om giltigheten av kontrakt och testamenten mellan sammanboende ogifta par.

CDCJ har också tagit ställning till sin egen och expertkommittéernas verksamhet under år 1988, innebärande bl.a. fortsatt verksamhet vad gäller miljöskadefrågor och viss ny verksamhet beträffande frågor om dubbla medborgarskap.

Under CDCJ pågår utredningsarbete på en rad områden i syfte att harmonisera lagstiftningen i Europarådets medlemsländer. Bland de ämnen som har behandlats under år 1987 kan nämnas frågan om en konvention på konkursrättens område och en annan om värdepappershandel av personer med insynsställning, s.k. "insider trading", vissa data-skyddsfrågor, frågor om ansvar och ersättning för miljöskada och vissa frågor på det familjerättsliga området, främst giltigheten av kontrakt och testamenten mellan sammanboende ogifta par.

2. Styrkommittén för brottsfrågor (CDPC) höll sitt 36:e möte i juni 1987. Bo Svensson, Sverige, avgick som ordförande. CDPC beslutade bl. a. att föreslå ministerkommittén att anta de tidigare nämnda rekommendationerna R (87) 18—21 samt en rekommendation om samhällsreaktioner mot ungdomsbrottslighet bland invandrarungdomar. Vidare lämnade CDPC förslag över framtida aktiviteter för kommittén.

Bland de frågor som under året har behandlats i arbetsgrupper under CDPC kan nämnas tillämpningen av Europarådskonventioner på det straffrättsliga området och datorrelaterad brottslighet.

En av CDPC oberoende grupp arbetar med frågor som rör terroristbekämpning.

3. Expertkommittén för frågor rörande asylrätt och flyktingar (CAHAR), i vilken Sverige innehar ordförandeskapet, intensifierade under år 1987 arbetet med att försöka nå en överenskommelse beträffande den s.k. första asyllandsfrågan samt fortsatte arbetet med överenskommelser om dels territoriell asyl, dels skydd för de facto-flyktingar.

I CAHAR fördes också ingående diskussioner om situationen för asylsökande i olika länder och om olika slag av problem för mottagarländerna. Kommittén sammanträdde tre gånger, varav en gång vid ett extramöte som inkallats på initiativ av generalsekreteraren.

4. Expertkommittén för frågor om passbestämmelser och åtgärder mot förfälskning av resehandlingar (CAHID) ersattes under år 1987 av expertkommittén CAHCP (Ad hoc Committee of Experts on Movement of Persons). Den nya kommitténs huvuduppgift blir att, i likhet med CAHID, diskutera och föreslå åtgärder av juridisk eller administrativ natur som kan underlätta för medborgare i Europarådsstaterna att förflytta sig mellan medlemsländerna. Arbetet kommer tekniskt sett att anknyta till de diskussioner som förs inom EG om förenklad gränskontroll. CAHCP skall

också fortsätta arbetet med att få fram mer förfalsknings säkra och enhetliga resehandlingar.

Skr. 1988/89:40
Bilaga

5. Underkommittén för rättsliga frågor (MM-JU) behandlar under styrelsen för massmediafrågor (CDMM) bl. a. vissa upphovsrättsliga frågor, som redan har redovisats under avsnitt 2 "Massmediafrågor".

III. Europarådets fond för bosättning och regional utveckling

Fonden för bosättning och regional utveckling (Resettlement Fund) bildades år 1956. Samtliga Europarådets medlemsländer utom Irland, Storbritannien och Österrike är anslutna till fonden. Härutöver är den Heliga Stolen medlem. I början av 1986 associerades dessutom Jugoslavien till fonden under en femårsperiod.

Fonden bildades ursprungligen som ett instrument i flyktingpolitiken, men är numera inriktad huvudsakligen på att finansiera infrastruktur-, sysselsättnings- och bostadsbyggnadsprojekt i regioner med stora befolkningsomflyttningar. Högsta prioritet ges härvid insatser i samband med inhemska flyktingströmmar och naturkatastrofer. Vid diskussioner om Europarådets bidrag till en balanserad ekonomisk och social utveckling mellan medlemsländerna spelar fonden en framträdande roll, eftersom den är rådets enda konkreta instrument för att påverka utvecklingen inom detta område.

Medlemsländernas insatser i fonden uppgår för närvarande till sammanlagt 74,5 milj US dollar i form av inbetalda medel, garantiåtaganden och vinstmedel som tillförts enskilda medlemsländer. Härtill kommer att fonden vid utgången av år 1987 hade reserver och vinstmedel på 278,1 milj dollar.

Med dessa medel som bas kan fonden på jämförelsevis fördelaktiga villkor låna upp pengar på den internationella kapitalmarknaden. Dessa pengar lånas sedan ut till projekt i medlemsländerna med den inriktning som beskrivits ovan. En liten del av utlåningen sker på särskilt fördelaktiga villkor, för närvarande en procents ränta. Denna subventionerade utlåning bekostas av en del av fondens vinstmedel.

Sedan sin tillkomst och till slutet av år 1987 har fonden finansierat projekt i medlemsländerna om totalt 4 993,8 milj dollar räknat i löpande valutakurs. Vid årsskiftet utestående lån omräknade till aktuell valutakurs uppgick till 6 256,4 milj dollar varav 73,8 milj dollar som subventionerade lån. De största låntagarna har varit Italien (35% av lånemedlen), Turkiet (27%), Portugal (12%), Cypern (10%), Spanien (7%) och Grekland (6%).

Fondens verksamhet har under de senaste åren expanderat mycket starkt. Nyutlåningen under år 1987 uppgick således till 767,4 milj dollar. Trots denna expansion väntade vid årsskiftet 1987/88 godkända projekt för 1.495,6 milj dollar på finansiering. Fondens redovisade vinst uppgick under år 1987 till 73,9 milj dollar, vilket innebär en ökning sedan föregående år (58,0 milj dollar). De senaste årens vinst har varit exceptionellt

hög beroende bl. a. på dollarkursens utveckling.

Sverige inträdde i fonden år 1977. Vår andel i fondens kapital uppgår till 910 000 dollar, vilket motsvarar 1,22 %. Av detta belopp har 280 000 dollar betalats in och 630 000 dollar är ett garantiåtagande. Sverige har möjlighet att inom ramen för ett beslut som fonden fattade år 1981 öka sin insats med ytterligare 1 400 000 dollar. Sverige har bl. a. eftersträvat att utlåningen skall få en bättre geografisk fördelning och koncentreras till de socialt angelägnaste projekten, att en större andel av fondens vinst skall användas för lån på särskilt fördelaktiga villkor samt att flera länder skall ansluta sig till fonden.

Fondens styrelse beslöt i juni 1987 erbjuda medlemsländerna att öka fondens kapital till sammanlagt 240,9 milj dollar genom främst ökade garantiåtaganden och överföring av vinstmedel.

IV. Övrigt

a) Europafarmakopén

Sedan år 1975 har Sverige varit anslutet till kommissionen om utarbetandet av en europeisk farmakopé. Denna innehåller kvalitetsnormer för läkemedelssubstanser och vissa färdiga läkemedel och har bindande giltighet i de länder som är anslutna till kommissionen. Sedan Spanien har ratificerat konventionen är 18 länder i Västeuropa medlemmar. Portugal har deltagit i arbetet som observatör och beräknas under år 1988 eller år 1989 inträda som fullvärdig medlem.

Den första editionen av europafarmakopén trädde i kraft i Sverige den 1 januari 1978. Under år 1980 påbörjades utgivningen av den andra editionen av farmakopén. Denna innehåller dels reviderade bestämmelser från den första editionen, dels nya föreskrifter. Revisionsarbetet kunde avslutas år 1985, vilket betyder att den andra editionen i alla dess delar sattes i kraft i medlemsländerna den 1 juli 1987. Samtidigt sattes den gamla edition 1 ur kraft.

Sverige var representerat vid samtliga tre farmakopékommissionsmöten under år 1987. I de totalt 25 expertgrupper, som förbereder och bearbetar material som skall ingå i farmakopén, medverkar 14 svenska representanter, hämtade från statliga laboratorier, farmaceutisk industri och Apoteksbolaget. De olika experterna ansvarar för ett omfattande experimentellt förarbete på sina respektive laboratorier. De statliga laboratorierna representeras av socialstyrelsens läkemedelsavdelning, statens bakteriologiska laboratorium och statens veterinärmedicinska anstalt. Arbetet samordnas i Sverige av den svenska farmakopékommittén vid socialstyrelsens läkemedelsavdelning.

Europafarmakopén har stor betydelse som normgivande för läkemedelskvalitet och tillämpas av socialstyrelsens läkemedelsavdelning och läkemedelsindustrin vid registrering och kontroll av läkemedel samt vid Apoteksbolagets läkemedelsberedning och -hantering. År 1985 genomfördes senast en prioritering av arbetet, varvid fastlades vilka nya läkemedelssubstanser

och läkemedelsberedningar som skall ingå i kommande delar av europafarmakopén.

Diskussionerna under år 1987 inom farmakopékommisionen har kännetecknats av en önskan att rationalisera och effektivisera arbetet inom kommissionen och dess expertgrupper. Riktlinjerna för arbetets bedrivande har reviderats och en arbetsgrupp har tillsatts för att utreda europafarmakopéns framtida inriktning. För att förbättra information om farmakopén och pågående arbete inom kommissionen har beslut tagits att utge en tidskrift *Pharmeruropa*, som fortlöpande kommer att publicera monografiförslag m. m. Ökat samarbete med den gemensamma marknaden i standardiseringsfrågor har också diskuterats, och förslag har framförts om anslutning av EG till gällande farmakopékonvention.

b) Pompidougruppen (Narkotikafrågor)

Samarbetet, som under år 1987 omfattade Belgien, Danmark, Finland, Frankrike, Förbundsrepubliken Tyskland, Grekland, Irland, Italien, Luxemburg, Nederländerna, Norge, Portugal, Schweiz, Spanien, Storbritannien, Sverige och Turkiet, inleddes år 1971 på initiativ av den franske presidenten George Pompidou. Sedan år 1980 är det inkorporerat i Europarådet. Samarbetet är multidisciplinärt. De ministrar som är ansvariga för samordningen av narkotikafrågor möts ungefär en gång vart tredje år och gör de gemensamma uttalanden, som påkallas av utvecklingen och gjorda utredningar samt bestämmer inriktningen på samarbetet under åren fram till nästa ministermöte. Mellan ministermötena sammanträder två gånger om året representanter för de olika medlemsländerna (s. k. permanenta korrespondenter) för att genomföra ministrarnas beslut samt för att rapportera om pågående och planerade insatser i medlemsländerna.

Det tredje ministermötet efter inkorporering i Europarådet — det åttonde totalt — hölls i januari 1987 under brittiskt ordförandeskap i London.

Under år 1987 har arbetet i gruppen varit inriktat på att fullfölja de beslut som fattades vid ministermötet.

En arbetsgrupp har tillsatts för att undersöka vilken roll rättsväsendets olika delar — t. ex. polis, åklagare, domstolar och kriminalvård — spelar för att missbrukare skall få vård i de olika medlemsländerna. Ett seminarium genomfördes under hösten 1987 om samverkan mellan narkomanvård och kriminalvård. Under år 1987 har ett särskilt möte ägt rum om efterforskning, beslag och förverkande av tillgångar åtkomna genom narkotikabrott. Genom gruppens arbete på detta område har det skett en samordning mellan medlemsländerna inför diskussioner i FN:s narkotikakommission om en ny konvention om illegal handel med narkotika. Vidare har under våren 1987 ägt rum ett seminarium om narkotikakontroll vid flygplatser samt ett om metoder att nå ungdomar som är i riskzonen för narkotikamissbruk. En särskild arbetsgrupp har arbetat med samordning av epidemiologisk forskning. Arbetet är inriktat på att genomföra en s. k. multi-city-studie samt förbättra skolundersökningarna. Vidare har en ar-

betsgrupp diskuterat frågan om behandling av kvinnliga missbrukare. Gruppen har också diskuterat frågan om aids och narkotikamissbruk. Under året hölls också ett möte om möjligheter att ingripa på internationellt vatten mot fartyg som misstänks smuggla narkotika.

Skr. 1988/89:40
Bilaga

